

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1945 kl. 5 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka jämte en i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

I en den 12 januari 1945 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 16, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.

Härigenom förordnas, att 8 § 2 mom., 10 § 1 mom., 13 § 3 mom., 14 §, 15 § 3 mom., 20 § 2 och 3 mom., 21 § 1 mom. samt 37 § förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

8 §.

2. Ansökan om sådan försäljningsrätt göres skriftligen hos Konungens befallningshavande samt skall innehålla uppgift å det ställe, där försäljningen skall äga rum, och åtföljas av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen. Över gjord ansökan inhämta Konungens befallningshavande yttranden, i stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Innan stadsfullmäktige eller kommunalstämma avgiva dylikt yttrande, skall kommunens nykterhetsnämnd höras i ärendet.

Samtliga yttranden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför.

I Stockholm — — — ej tillämpning.

¹ Senaste lydelse av 15 § 3 mom. och 37 §, se 1928:114.

10 §.

1. Försäljning genom kringföring av pilsnerdricka må av den, som tillverkat varan, bedrivas i stad, dock endast inomhus och till därstädes boende. Sådan försäljning må äga rum inom stadens planlagda område utan särskilt tillstånd och utom samma område, därest Konungens befallningshavande på gjord ansökning därtill meddelar tillstånd. Över dylik ansökan skall Konungens befallningshavande inhämta yttranden från stadens nykterhetsnämnd samt, där fråga är om annan stad än Stockholm, magistraten.

13 §.

3. Över ansökning, som rätteligen skett, skall Konungens befallningshavande omedelbart efter ansökningstidens utgång inhämta yttranden, i stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Innan stadsfullmäktige eller kommunalstämma avgiva dylikt yttrande, skall kommunens nykterhetsnämnd höras i ärendet.

Samtliga yttranden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför; och skola stadsfullmäktige eller kommunalstämma, därest ansökningen av dem tillstyrkes, tillika avgiva yttrande, huruvida särskilda föreskrifter för utskänkningens bedrivande anses nödiga.

I Stockholm — — — ej tillämpning.

14 §.

Konungens befallningshavande må på därom gjord ansökning kunna meddela tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka:

- a) inom område — — — sitt säte;
- b) å passagerarfartyg, dock endast till förtäring ombord å fartyget och, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast till besättningen samt till dem, som i fartygets restaurationslokal intaga måltid, ävensom å luftfartyg, varmed företag för lufttrafik befordrar passagerare i linjefart, dock endast under luftfärd; skolande ansökning härom handläggas av Konungens befallningshavande i det län, där passagerarfartygets rederi har sitt säte eller luftfartyget har sin hemort;
- c) vid hälsobrunn — — — spisande gäster;
- d) där eljest — — — utövas; samt
- e) för bestämt — — — vara nödigt.

Tillstånd till utskänkning å järnvägsstation ävensom till sådan utskänkning, varom under c) här ovan förmäles, må icke meddelas, innan tillfälle att i ärendet avgiva yttrande lämnats, i stad magistrat och stadsfullmäktige samt å landet kommunalnämnd och kommunalstämma. Innan stadsfullmäktige eller kommunalstämma avgiva dylikt yttrande, skall kommunens nykterhetsnämnd höras i ärendet.

I Stockholm äger vad i föregående stycke är sagt om inhämtande av yttrande från magistrat ej tillämpning.

15 §.

3. Över de — — — samma rörelse.

Underrättelse om varje av Konungens befallningshavande enligt bestämmelserna i denna förordning meddelat beslut, som har avseende å utövande av handel med pilsnerdricka, skall, där icke fråga är om tillstånd till utskänkning å järnvägståg, passagerarfartyg eller luftfartyg, tillställas vederbörande polismyndighet och kommunala nykterhetsnämnd samt å landet jämväl kommunalnämnden.

20 §.

2. Å sön- och helgdagar må utminuterings av pilsnerdricka å landet icke äga rum samt i stad bedrivs allenast till klockan tio förmiddagen.

Under högmässogudstjänst — — — pilsnerdricka förbjuden.

3. Där omständigheterna anses föranleda behov av att tiden för försäljnings avslutande bestämmes senare än till klockan tio eftermiddagen, äger Konungens befallningshavande efter särskild framställning därom förordna. Över sådan framställning inhämta Konungens befallningshavande utlåtande, i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma. Innan stadsfullmäktige eller kommunalstämma avgiva dylikt yttrande, skall kommunens nykterhetsnämnd höras i ärendet. Har framställningen blivit av stadsfullmäktige eller kommunalstämma avstyrkt, må framställningen icke bifallas.

Nödvändigöra särskilda — — — meddela förordnande.

21 §.

1. Vid tider, då detaljhandel med pilsnerdricka ej är tillåten, vare allt utlämnande av sådan dryck från försäljnings- eller tillverkningsställe förbjudet. Vad nu är stadgat gäller icke försändning till restauratör å fartyg, luftfartyg eller järnvägståg.

37 §.

Vad enligt — — — sådana finnas.

Vad i — — — sådan finnes.

Skyldighet för stadsfullmäktige att i fall som i denna förordning sägs höra kommunens nykterhetsnämnd skall, såvitt angår Stockholm, icke föreligga därest yttrande i ärendet inhämtats från stadsfullmäktiges kommitté för utskänknings- och utminuteringsärenden.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1945.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i propositionen framlagda förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottets behandling har överlämnats den i anledning av propositionen väckta motionen nr 451 i andra kammaren av herrar *Landgren* och *Nilsson* i Landskrona, vari hemställdts, »att riksdagen måtte besluta bifalla propositionen nr 16 med den ändringen, att i 8 § 2 mom. efter första stycket införes en bestämmelse av följande lydelse:

Stadsfullmäktige och kommunalstämma må uppdraga åt kommunal nämnd, beredning eller styrelse att avgiva sådant yttrande.»

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

I skrivelse den 29 april 1944, nr 237, anhöll riksdagen i anledning av väckt motion och under återopande av bevillningsutskottets av riksdagen godkända betänkande nr 28, att Kungl. Maj:t ville för riksdagen framlägga förslag till sådana författningsändringar, varigenom uttrycklig föreskrift meddelades om skyldighet att i frågor om tillstånd enligt förordningen angående försäljning av pilsnerdricka inhämta yttrande från kommunens nykterhetsnämnd.

Inom finansdepartementets rättsavdelning har i anledning härav upprättats en den 1 september 1944 dagtecknad *promemoria beträffande frågan, huruvida nykterhetsnämndens yttrande bör inhämtas i ärenden rörande tillstånd till försäljning av pilsnerdricka*. Vid promemorian fanns fogat förslag till förordning om ändring i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka. Detta förslag har såsom bilaga fogats vid ovan nämnda statsrådsprotokoll.

Över nämnda promemoria med därvid fogat författningsförslag ha, efter remiss, yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar.

I propositionen föreslås införande av föreskrifter i ifrågavarande förordning om skyldighet för kommunal myndighet att i ärenden angående tillstånd till försäljning av pilsnerdricka höra kommunens nykterhetsnämnd, vilka föreskrifter avfattats i huvudsaklig överensstämmelse med det vid departementspromemorian fogade författningsförslaget.

I en den 23 november 1944 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift hemställde *aktiebolaget aerotransport* om sådan ändring i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka, att bolaget kunde erhålla tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka ombord på luftfartyg i inrikestrafik.

Över nämnda framställning har, efter remiss, utlåtande avgivits av *kontrollstyrelsen*.

I anledning av berörda framställning föreslås i propositionen, att i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka skall införas en bestämmelse därom att tillstånd må meddelas till utskänkning av pilsnerdricka å luftfartyg, varmed företag för lufttrafik befordrar passagerare i linjefart, dock endast under luftfärd.

I den föreliggande motionen har anförts bland annat, att i vissa kommuner frågor om tillstånd till försäljning av pilsnerdricka vore mycket ofta förekommande. Dessa ärenden hade givit upphov till utdragna debatter, som ansetts obehörigt tynga överläggningarna. För att förenkla behandlingen av dessa ärenden hade deras avgörande stundom överlämnats åt delegationer. Detta förfaringssätt syntes dock vara olagligt enligt ett den 2 februari 1932 av regeringsrätten meddelat utslag. I vissa senare lagar hade emellertid en sådan delegationsrätt medgivits. Enligt 11 § 1 mom. butikstängningslagen ägde sålunda kommunens beslutande myndighet uppdraga åt kommunal nämnd, beredning eller styrelse att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd att hålla butik öppen för allmänheten å annan tid än den vanliga. Det vore försvarligt, att en liknande anordning infördes beträffande stadsfullmäktiges och kommunalstämmas skyldighet att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka. I motionen föreslås fördenskull införande i 8 § 2 mom. av en bestämmelse i detta syfte.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen har i propositionen föreslagits införande av bestämmelser i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka dels om skyldighet för stadsfullmäktige och kommunalstämma att i ärenden av förevarande slag höra kommunens nykterhetsnämnd dels ock om tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka å luftfartyg. Utskottet finner de sålunda framlagda förslagen väl motiverade och tillstyrker fördenskull bifall till desamma.

Utskottet.

I den föreliggande motionen har yrkats, att i anslutning till de i propositionen föreslagna ändringarna i ovannämnda förordning måtte i 8 § 2 mom. införas en bestämmelse av innehåll, att stadsfullmäktige och kommunalstämma skulle äga uppdraga åt kommunal nämnd, beredning eller styrelse att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka. Utskottet får i anledning härav erinra om att riksdagen i skrivelse den 28 juni 1943, nr 455, hos Kungl. Maj:t anhållit om en förutsättningslös och allsidig utredning angående den svenska nykterhetslagstiftningens framtida innehåll och utformning. Med stöd av Kungl. Maj:ts be-myndigande den 17 november 1944 har chefen för finansdepartementet den 23 i samma månad tillkallat sakkunniga för verkställande av sådan utredning. Då det torde kunna förutsättas, att vid nämnda utredning jämväl den i förevarande motion berörda frågan kommer att tagas under övervägande, samt denna fråga enligt utskottets mening icke kan anses vara av den art, att en skyndsam lösning av densamma är påkallad, finner utskottet ett ställningstagande till samma fråga lämpligen böra anstå i avbidan på resultatet av ovannämnda utredning. Utskottet anser sig även böra påpeka, att, därest en bestämmelse av i motionen avsett innehåll skulle införas i 8 § av förevarande förordning, det torde kunna ifrågasättas, huruvida icke motsvarande föreskrifter borde införas i de övriga paragrafer i förordningen, enligt vilka det åligger stadsfullmäktige eller kommunalstämma att avgiva yttrande. Med

hänsyn till ovan berörda omständigheter finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 16 och med avslag å motionen II: 451, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.

Stockholm den 22 februari 1945.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Wahlmark, Sjödaht, Velande, Eklund, Robert Berg, Heüman, Gustaf Elofsson* och *Englund*, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Björklund, Sandberg, Orgård, Falk, Andersson* i *Dunker, Vigelsbo, Bladh* och *Karlsson* i *Granebo*.
